

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudkyň Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci

žalobců:

a) Město Jablonné v Podještědí, IČO: 002 60 576
sídlem náměstí Míru 22, 471 25 Jablonné v Podještědí

b) Sdružení na záchranu kopce Tlustec, z.s., IČO: 661 12 001
sídlem Postřelná 92, 471 25 Jablonné v Podještědí

oba zastoupeni advokátem JUDr. Petrem Svobodou, Ph.D.
sídlem Aranžerská 166, 190 14 Praha 9

proti

žalovanému:

Ministerstvo životního prostředí
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 13. 6. 2023,
č. j. MZP/2023/290/380, sp. zn. R/4091,

takto:

- I. Rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 13. 6. 2023, č. j. MZP/2023/290/380, sp. zn. R/4091, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši 17 120 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobců JUDr. Petra Svobody, Ph.D., advokáta.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobci se žalobou podanou dne 11. 8. 2023 k Městskému soudu v Praze (dále jen „soud“) domáhali přezkumu a zrušení rozhodnutí ministra životního prostředí (dále jen „žalovaný“) ze dne 13. 6. 2023, č. j. MZP/2023/290/380, sp. zn. R/4091 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl rozklad žalobců a Společnosti pro trvale udržitelný život, Českolipská regionální pobočka, IČO: 709 36 331, sídlem Střelnice 2268, 470 01 Česká Lípa (dále jen „Společnost pro trvale udržitelný život“) a potvrdil rozhodnutí Ministerstva životního prostředí (dále též jen „MŽP“) ze dne 16. 11. 2022, č. j. MZP/2022/040/4044, sp. zn. ZN/MZP/2022/040/749 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým bylo dle § 9 odst. 1 ve spojení s § 8 odst. 1 písm. d) a odst. 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 123/1998 Sb.“), odepřeno zpřístupnění informací [rentgenová semikvantitativní fázová analýza vzorků čediče z kamenolomu Brniště (dále též jen „dobývací prostor“) ze dne 30. 7. 2019, provedená v geochemické laboratoři České geologické služby (dále jen „Analýza“)] k žádosti žalobců a Společnosti pro trvale udržitelný život ze dne 17. 9. 2022 („dále jen „Žádost o informace“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím bylo poskytnutí Analýzy odepřeno z důvodu absence souhlasu společnosti Kamenolom Brniště, a. s., IČO: 27827011, sídlem Brniště 1 – Kamenolom Brniště, 471 29 Brniště (dále jen „Kamenolom Brniště“ nebo „oznamovatel“) dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb., jež Analýzu předala dle MŽP bez zákonné povinnosti v rámci řízení o prodloužení stanoviska posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „EIA“) ze dne 16. 9. 2011, č. j. 66736/ENV/11, a dále z důvodu ochrany obchodního tajemství dle § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 123/1998 Sb.

II. Napadené rozhodnutí

3. Proti prvostupňovému rozhodnutí podali žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život dne 10. 12. 2022 včasný blanketní rozklad, doplněný podáním ze dne 16. 12. 2022 o důvody rozkladu (dále jen „rozklad“).
4. *První rozkladovou námitkou* žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život k důvodu odepření informace dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb. namítali, že Kamenolom Brniště měl povinnost předložit MŽP jako přílohu ke své žádosti o prodloužení platnosti stanoviska EIA též analýzu vzorků čediče z hlediska výskytu azbestu. Tato povinnost vyplývala z obecné povinnosti předložit jako přílohu k žádosti „*podklad obsahující popis aktuálního stavu území*“ dle § 9a odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon EIA“), neboť [i] čedič v dobývacím prostoru Luhov je horninou s potenciálním výskytem azbestu, [ii] otázka skutečného výskytu azbestu v tomto čediči nebyla v letech 2009-2011 zkoumána, protože problému přirozeného výskytu azbestu v horninách nebyla v té době v ČR věnována odpovídající pozornost, a [iii] z recentních vědeckých poznatků vyplývá nutnost

zkoumání otázky přirozeného výskytu azbestu v dobývaných horninách jakožto rizika pro ovzduší a veřejné zdraví.

5. Ve *druhé rozkladové námitce* žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život konstatovali, že MŽP neprovedlo ani relevantní test proporcionality při rozhodování o odepření informací z fakultativního důvodu podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb., kdy MŽP pouze uvedlo, že „*nezaznamenaly žádné známky přítomnosti minerálů azbestové skupiny*“, a že „*ministerstvo podotýká, že ve zpřístupnění informací o přesném složení stavebního kamene nespátňuje veřejný zájem*“.
6. Ve *třetí rozkladové námitce* žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život k důvodu odepření informace dle § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 123/1998 Sb. uvedli, že Analýza nemůže být před zpřístupněním veřejnosti chráněna obchodním tajemstvím, jelikož nejde o informace, které jsou „*v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné*“, tedy chybí jeden ze znaků obchodního tajemství ve smyslu § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „OZ“). Předmětem Analýzy je obyčejný stavební kámen, který byl a má i v budoucnu být samotnou těžební společností volně nabízen na trhu k prodeji blíže neurčitému okruhu zákazníků, tj. široké veřejnosti. Navíc v kruzích těžebních společností a jejich odběratelů, zejména stavebních firem, není problém zjistit složení čediče z kamenolomu Brniště (analýzu lze s využitím volně dostupných vzorků kamene objednat), tzn. zjistit tytéž informace, které vyplývají z požadované Analýzy vzorků čediče Naopak: složení kamene, též z toho hlediska, zda vyhovuje příslušným technickým a hygienickým normám, je v zásadě nutnou výchozí znalostí účastníků na trhu se stavebním kamenivem, a to na prvním místě zákazníků.
7. *Čtvrtou rozkladovou námitkou* žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život k důvodu odepření informace dle § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 123/1998 Sb. dále rozporovali, že Analýza nemůže být před zpřístupněním veřejnosti chráněna (i pokud by žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život hypoteticky připustili, že analýza vzorků čediče může být předmětem obchodního tajemství), neboť se v projednávaném případě na zpřístupnění informací o této Analýze uplatní výjimky podle § 8 odst. 4 písm. a) a podle § 8 odst. 9 zákona č. 123/1998 Sb. Požadované informace se totiž jednak týkají „*působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí*“ a jednak jsou negativními informacemi „*o emisích vypouštěných nebo vyzařovaných do životního prostředí*“. Požadovanou informací byla v daném případě Analýza vzorků čediče objednaná oznamovatelem a zpracovaná Českou geologickou službou zejména k tomu účelu, aby ověřila (respektive vyloučila) výskyt azbestových vláken v těženém a zpracovávaném kamenivu. Jde tak zcela zjevně o informaci, která se týká působení (budoucí, posuzované) provozní činnosti podnikatele na životní prostředí, neboť z analyzované informace o složení (či struktuře) čediče přímo vyplývá i informace o výskytu azbestových vláken v čediči, a tudíž i o potenciálních emisích azbestových vláken do ovzduší.
8. Závěrem rozkladu žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život navrhli, aby žalovaný prvostupňové rozhodnutí v rozsahu odepření poskytnutí Analýzy zrušil a věc vrátil MŽP k novému projednání.
9. Napadené rozhodnutí bylo žalobcům a Společnosti pro trvale udržitelný život doručeno dne 15. 6. 2023.
10. K *první rozkladové námitce* žalovaný předně uvedl, že Analýza vzorků těžené horniny není povinnou náležitostí žádosti o prodloužení platnosti stanoviska EIA dle § 9a odst. 4 zákona

EIA a rovněž nebyla ani součástí původní žádosti. O existenci Analýzy se MŽP dozvědělo ze stanoviska Krajského úřadu Libereckého kraje č. j. KULK 53212/2020/Še, OŽPZ 537/2020/000 a požádalo o její zaslání, ale nezná důvody, pro které si Kamenolom Brniště zpracování Analýzy zadal.

11. Ke *druhé rozkladové námitce* žalovaný poukázal na skutečnost, že MŽP si je vědomo aktivit žalobců a Společnosti pro trvale udržitelný život ve vztahu k činnosti v daném dobývacím prostoru a informovalo je o závěrech Analýzy. Žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život nejsou účastníky řízení o žádosti o prodloužení platnosti stanoviska EIA a jejich zájem neopravňuje MŽP k předání kompletní Analýzy o přesném složení těžené horniny na základě zákona č. 123/1998 Sb., když tato Analýza byla předána bez zákonné povinnosti, byla financována soukromým subjektem a těžená hornina je jeho obchodním artiklem. Popis vážení konkurujících si veřejných zájmů je v prvostupňovém rozhodnutí dle žalovaného obsažen.
12. Ke *třetí rozkladové námitce* žalovaný uvedl, že předmětem analýzy je stavební kámen, se kterým obchoduje Kamenolom Brniště. Informace o přesném složení tohoto obchodního artiklu obsažené v Analýze financované Kamenolomem Brniště jsou jejím obchodním tajemstvím. Zpřístupnění informace je způsobilé subjektům působícím na trhu zajistit konkurenční výhodu. Skutečnost, že byla Analýza předána správnímu úřadu pro účely správního řízení, nemá vliv na charakter informace jako obchodního tajemství. Není výjimkou, že pro účely posouzení správním orgánem má tento k dispozici obchodní tajemství soukromých subjektů.
13. Ke *čtvrté rozkladové námitce* žalovaný uvedl, že podle § 8 odst. 9 zákona č. 123/1998 Sb. jde-li o žádost o poskytnutí informace o emisích vypouštěných nebo vyzařovaných do životního prostředí, nelze pro odmítnutí informace použít mimo jiné důvod ochrany obchodního tajemství. V požadovaném dokumentu nejsou dle žalovaného žádné informace o vlivu těžby na životní prostředí ani o emisích z této těžby. Žalovaný uzavřel, že v testovaném vzorku výskyt azbestu zjištěn nebyl a nebyly zjištěny ani znaky odpovídající geologickým podmínkám vzniku azbestu a tato zásadní informace z Analýzy provedené akreditovanou laboratoří byla žalobcům poskytnuta. Zpřístupnění celé Analýzy obsahující detailní informace o složení (struktuře) čediče brání zákonné důvody omezení práva na informace, jak vyplývá z prvostupňového rozhodnutí.

III. Žaloba

14. V podané žalobě žalobci vyjádřili přesvědčení, že nezákonným napadeným rozhodnutím byli zkráceni na svém veřejném subjektivním právu na přístup k požadovaným informacím o životním prostředí.
15. *První žalobní námitka* se shodovala s první rozkladovou námitkou. Dále k uvedenému žalobci doplnili, že není podstatné, že Analýza „nebyla součástí původní žádosti“ oznamovatele o prodloužení platnosti stanoviska EIA, jak uvádí žalovaný na str. 3 napadeného rozhodnutí, a že si její doložení vyžádalo MŽP až následně v průběhu řízení o prodloužení platnosti stanoviska EIA. Podle názoru žalobců si MŽP uvedenou Analýzu vyžádalo od oznamovatele proto, že to mělo zákonný a věcný důvod, a to ten, že šlo o potřebný podklad pro rozhodování o prodloužení platnosti stanoviska EIA (podobně jako

šlo o potřebný podklad pro rozhodování Krajského úřadu Libereckého kraje o vydání závazného stanoviska z hlediska ochrany ovzduší).

16. *Druhá žalobní námitka* se shodovala s druhou rozkladovou námitkou. Dále k uvedenému žalobci doplnili, že neprovedení testu proporcionality, které bylo namítáno v rozkladu, neodstranil ani žalovaný, pokud k tomu – i přes konkrétní námitky uplatněné v řízení o rozkladu – uvedl na str. 3 napadeného rozhodnutí: „*Popis vážení konkurujících si veřejných zájmů je v napadeném rozhodnutí obsažen.*“
17. *Třetí žalobní námitka* se zcela shodovala se třetí rozkladovou námitkou.
18. *Čtvrtá žalobní námitka* se shodovala se čtvrtou rozkladovou námitkou. Dále k uvedenému žalobci doplnili, že v různých částech ložiska může být struktura čediče odlišná. Takže čedič na řadě míst ložiska nemusí vůbec obsahovat azbestová vlákna, zatímco na jiných místech azbestová vlákna obsahovat může. Analýza, která má s dostatečnou jistotou vyloučit riziko emisí azbestových vláken při dobývání rozsáhlého ložiska, jako je právě ložisko v daném dobývacím prostoru, tak musí být provedena na dostatečně vysokém počtu vzorků, odebraných v dostatečné hmotě a z dostatečně široké (reprezentativní) množiny odběrových míst. Pokud veřejnost nemá možnost tyto vstupní parametry Analýzy ověřit, nemá možnost ověřit ani její výstupní kvalitu, a tedy ani závěr MŽP o vyloučení rizika emisí azbestových vláken do ovzduší z provozu dobývacího prostoru. Dále žalobci poukázali na několik posudků, které Česká geologická služba již v minulosti zpracovala, jejichž závěry se později ukázaly jako nesprávné.
19. Závěrem žalobci navrhli, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k novému rozhodnutí.

IV. Vyjádření žalovaného

20. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 10. 10. 2023 k *první žalobní námitce* uvedl, že se jedná o problematiku dobývání čediče a nelze konstatovat, že Kamenolom Brniště byl v rámci popisu aktuálního stavu území povinen předložit fázovou analýzu vzorků čediče. To by vedlo k absurdním závěrům o povinnosti předkládat u všech záměrů dobývání fázové analýzy vzorků dobývaných nerostů. Pokud by žalovaný o existenci předložené Analýzy nevěděl, na základě § 9a odst. 4 zákona EIA by k jejímu předložení oznamovatele záměru nevyžýval. Pokud by jej žalovaný vyzval a Kamenolom Brniště Analýzu nepředal, žádné procesní důsledky by s tím spojeny nebyly.
21. Otázkou emisí a imisí a dalšími vlivy na veřejné zdraví souvisejícími se záměrem se MŽP při posuzování žádosti o prodloužení platnosti stanoviska EIA řádně zabýval, jak vyplývá ze sdělení o prodloužení platnosti stanoviska ze dne 26. 7. 2022, č.j. MZP/2022/710/2919 (dále jen „Sdělení o prodloužení EIA“). Zmínka o výsledcích Analýzy byla do Sdělení o prodloužení EIA doplněna ve snaze o adekvátní reakci na připomínky žalobců, jež žalovaný obdržel od žalobců k žádosti o prodloužení platnosti stanoviska EIA (přestože zákon účast žalobců v řízení nepředpokládá, žalovaný zahrnul do Sdělení o prodloužení EIA pasáže reagující na připomínky žalobců).
22. Ke *druhé žalobní námitce* žalovaný vyjádřil názor, že test proporcionality byl proveden odpovídajícím způsobem, a z odůvodnění rozhodnutí je zřejmé, jakými úvahami byly správní orgány vedeny při vážení dvou konkurujících si veřejných zájmů. Dále vymezil, že vyrozuměl žalobce (a veřejnost) o existenci Analýzy, o tom, že byla zpracována

akreditovanou laboratoří, o aplikovaných metodách, jakož i o tom, jaký je závěr Analýzy z hlediska výskytu azbestu v analyzovaných vzorcích.

23. Žalovaný neshledával veřejný zájem na zpřístupnění celé Analýzy financované z prostředků soukromého subjektu, který s jejím zpřístupněním třetím osobám nesouhlasí. Byť se žalobci aktivně účastnili procesu EIA, nelze opomenout fakt, že zákon v procesu prodloužení platnosti stanoviska EIA účast veřejnosti nepředpokládá, a veřejnost tak nemá neomezený přístup k dokumentům, jež jsou součástí spisu.
24. Ke *třetí žalobní námitce* žalovaný konstatoval, že stavební kámen je obchodním artiklem Kamenolomu Brniště a fázová analýza jeho vzorků rozhodně není běžně dostupná.
25. Ke *čtvrté žalobní námitce* žalovaný uvedl, že nepopírá, že provozování kamenolomu a těžba jsou provozní činnosti podnikatele, při které dochází k působení na životní prostředí. Informace o „materiálním“ složení těžného kamene však není informací týkající se působení provozní činnosti na životní prostředí ve smyslu § 8 odst. 4 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb. Do této množiny spadá i činnost, při níž dochází ke hluku, vibracím, pachům, kouři, parám, ke stínění nebo naopak, při níž vzniká světlo, nebo činnost, při níž se vyvíjí ionizující záření aj. (srov. Korbel, F. a kol.: Právo na informace. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Zákon o právu na informace o životním prostředí. Komentář. 2. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 5. 2005, Linde Praha, a.s., 2005, str. 283). Prolomení obchodního tajemství se tedy nevztahuje na všechny informace týkající se provozní činnosti, nýbrž pouze na ty, které se týkají působení této provozní činnosti na životní prostředí, a to ve smyslu provozních vlivů, výstupů a přenosů znečišťujících látek.
26. Závěrem žalovaný navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

V. Replika žalobců

27. V podání ze dne 8. 12. 2024 žalobci uplatnili právo repliky k vyjádření žalovaného ze dne 10. 10. 2023. Žalobci v rámci podané repliky reagovali na vyjádření žalovaného ke druhé žalobní námitce, konkrétně k tvrzení, že v procesu prodloužení platnosti stanoviska EIA není účast veřejnosti předpokládána, a veřejnost tak nemá neomezený přístup k dokumentům, jež jsou součástí spisu.
28. Žalobci především uvedli, že proces EIA je procesem veřejným, v němž je příslušný úřad na základě § 16 zákona EIA povinen sám aktivně zveřejňovat všechny podstatné podklady. Proces rozhodování o prodloužení platnosti stanoviska EIA podle § 9a odst. 4 zákona EIA je ve své podstatě jen zvláštním procesem týkajícím se posuzování vlivů na životní prostředí ve smyslu Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. 12. 2011 ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU ze dne 16. 4. 2014 (dále též jen „Směrnice EU“). Analýza vzorků čediče k výskytu azbestu byla v procesu rozhodování o prodloužení předmětného stanoviska EIA souborem „informací uvedených v dokumentaci vlivů záměru na životní prostředí“, popř. „dalších doplňujících informací, které v případě potřeby poskytne oznamovatel v souladu s čl. 5 odst. 3“ ve smyslu čl. 1 odst. 2 písm. g) bod iii) Směrnice EU; je ostatně součástí správního spisu vedeného žalovaným ve věci žádosti těžební společnosti ze dne 30. 4. 2021 o prodloužení platnosti stanoviska EIA ze dne 16. 9. 2011 č. j. 66736/ENV/11. Na zpřístupňování těchto informací veřejnosti se vztahují ustanovení čl. 6 odst. 2 písm. e) a odst. 3 písm. a) Směrnice EU, která z povinnosti jejich aktivního zveřejňování nestanoví výjimky ani omezení, a tedy ani omezení vyplývající z ustanovení § 8 odst. 1 písm. d) či § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb. Žalobci dále uvedli, že

eurokonformní výklad v obdobné právní věci zdůraznil i zdejší soud v rozsudku ze dne 16. 11. 2023 č. j. 11 A 74/2022-65 v bodu 55: „[z] citované směrnice i z úmyslu zákonodárce vyplývá, že i v případě prodloužení platnosti stanoviska EIA je zájem na tom, aby se s podklady mohly seznámit dotčené územně správní celky i dotčená veřejnost.“

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

29. Žaloba byla podána včas ve smyslu § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a to v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
30. Soud vyrozuměl dle § 34 s. ř. s. Kamenolom Brniště a Společnost pro trvale udržitelný život o probíhající řízení a vyzval je ke sdělení, zda budou uplatňovat práva osob zúčastněných na řízení. Na základě uvedené výzvy Kamenolom Brniště ani Společnost pro trvale udržitelný život svá práva neuplatnili, soud s nimi proto jako s osobami zúčastněnými na řízení nejednal.
31. O podané žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť účastníci s takovým postupem souhlasili (souhlas účastníků byl v souladu s § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. presumován). Soud v projednávané věci vyšel z podkladů obsažených ve správním spise, které pro posouzení a rozhodnutí věci shledal dostatečnými. Správním spisem se dokazování neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008–117, č. 2383/2011 Sb. NSS).
32. Důkazy navržené ze strany žalobců soud neprovedl, neboť se převážně jednalo o listiny, které jsou součástí správního spisu, z něhož soud při přezkumu napadeného rozhodnutí obligatorně vychází a jehož obsah s ohledem na právní názor soudu k rozhodnutí věci zcela postačoval. Provedení dalších (nad rámec spisového materiálu) žalobci navržených důkazů (*časopis EIA-IPPC-SEA*, 2013, č. 3 posudek ČGS ze dne 30. 10. 2017, sdělení ČGS ze dne 27. 4. 2022, Příloha č. 7 ke sdělení ČGS ze dne 27. 4. 2022) soud shledal pro rozhodnutí věci nadbytečnými.
33. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem zjistil soud následující pro rozhodnutí relevantní skutečnosti.
34. MŽP vydalo dne 16. 9. 2011, č. j. 66736/ENV/11, stanovisko EIA k záměru „Hornická činnost v dobývacím prostoru Luhov“ (dále jen „Stanovisko EIA“). Procesu, jehož výsledkem bylo vydání tohoto závazného stanoviska, se účastnili i žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život.
35. Kamenolom Brniště podal dne 30. 4. 2021 žádost o prodloužení platnosti stanoviska EIA (dále jen „Žádost o prodloužení EIA“).
36. Následně podali žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život dne 7. 10. 2021 k MŽP žádost o poskytnutí informací týkajících se prodloužení EIA [zda Kamenolom Brniště požádal v roce 2021 o prodloužení stanoviska EIA; o případnou kopii této žádosti včetně kopií všech jejích příloh; zda MŽP vede podle § 9a odst. 4 zákona EIA proces rozhodování o Žádosti o prodloužení EIA; v kladném případě žádali též o sdělení, který odbor MŽP a

pod jakou spisovou značkou takové řízení vede a o zaslání (či poskytnutí) kopií všech dokumentů, které jsou podkladem pro rozhodování MŽP o Žádosti o prodloužení EIA] (dále jen „1. žádost o informace“).

37. MŽP do dne 17. 11. 2021 na podanou 1. žádost o informace neodpovědělo, neposkytlo žalobcům informace, nevydalo o jejich žádosti rozhodnutí ani jim nezaslalo žádné sdělení. Proto podali žalobci a Společnosti pro trvale udržitelný život dne 17. 11. 2021 rozklad proti fiktivnímu rozhodnutí MŽP o odepření zpřístupnění informací. MŽP rozhodlo o rozkladu v autoremeduře a svým rozhodnutím ze dne 2. 12. 2021, č. j. MZP/2021/130/1008, fiktivní rozhodnutí zrušilo. MŽP současně sdělením ze dne 2. 12. 2021, č. j. MZP/2021/130/101, poskytlo žalobcům a Společnosti pro trvale udržitelný život informace o podání Žádosti o prodloužení EIA a o vedení tohoto řízení a dále zčásti informace o tomto vedeném řízení ze správního spisu.
38. MŽP poté rozhodnutím ze dne 29. 12. 2021, č. j. MZP/2021/130/1086, rozhodlo o zbytku 1. žádosti o informace tak, že se zpřístupnění informací odpírá „*ve vztahu k požadavku na poskytnutí všech dokumentů, které jsou podkladem pro rozhodování*“, „*neboť zpřístupňovat kompletní spisový materiál dle zákona č. 123/1998 Sb. nelze*“. V odůvodnění MŽP uvedlo: „*Ministerstvo je přesvědčeno, že při umožnění přístupu do spisu týkajícího se záměru třetího subjektu je nezbytné přiměřeně aplikovat ustanovení § 38 správního řádu. ... Žádat o přístup ke spisovému materiálu je třeba dle správního řádu a dle tohoto zákona bude taková žádost vyřízena.*“
39. Následně žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život podali dne 6. 1. 2022 na MŽP žádost o nahlédnutí do správního spisu vedeného k Žádosti o prodloužení EIA (dále jen „Žádost o nahlédnutí do spisu“).
40. Žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život podali dne 9. 1. 2022 rozklad proti výše uvedenému rozhodnutí MŽP ze dne 29. 12. 2021, č. j. MZP/2021/130/1086, o odepření zpřístupnění informací podle zákona č. 123/1998 Sb., který byl rozhodnutím ze dne 12. 7. 2022 č. j. MZP/2022/430/44 sp. zn. R/3987 zamítnut. Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci a Společnosti pro trvale udržitelný život následně žalobu k Městskému soudu v Praze, který o ní dne 30. 10. 2023 rozhodl rozsudkem č. j. 9 A 72/2022-109 tak, že žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil.
41. MŽP vyřídilo Žádost o nahlédnutí do spisu ze dne 6. 1. 2022 sdělením ze dne 11. 1. 2022 č. j. MZP/2022/710/154, kterým žádosti nevyhovělo a žalobcům a Společnosti pro trvale udržitelný život vysvětlilo, že: „*[p]řiměřené použití § 38 odst. 1 správního řádu není dle názoru MŽP pro účely vydání vyjádření podle § 154 správního řádu ve spojení s § 9a odst. 4 ZEIA zapotřebí. Předmětné vyjádření rovněž není aktem, který by komukoliv zasahoval do práv a povinností.*“ Žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život podali dne 12. 1. 2022 proti uvedenému sdělení MŽP ze dne 11. 1. 2022 stížnost. Ve stížnosti požádali MŽP, aby jim nejpozději do 7 dnů umožnilo přístup do předmětného správního spisu, nebo aby podle § 154 a § 38 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) vydalo řádné usnesení o odepření nahlížení do správního spisu.
42. MŽP ke stížnosti žalobců a Společnosti pro trvale udržitelný život rozhodlo dne 18. 1. 2022 MŽP pod č. j. MZP/2022/710/287 usnesením tak, že se podle § 38 odst. 5 správního řádu v návaznosti na § 154 správního řádu nevyhovuje žádosti žalobců a Společnosti pro trvale udržitelný život o nahlížení do správního spisu vedeného k žádosti společnosti Kamenolom Brniště ze dne 30. 4. 2021 o prodloužení platnosti stanoviska EIA. Žalobci a Společnosti pro

trvale udržitelný život podali proti rozhodnutí MŽP č. j. MZP/2022/710/287 dne 12. 2. 2022 rozklad, který byl rozhodnutím ze dne 30. 8. 2022, č. j. MZP/2022/430/800, sp. zn. R/4006 zamítnut.

43. V mezidobí bylo Žádosti o prodloužení EIA rozhodnutím MŽP ze dne 26. 7. 2022, č. j. MZP/2022/710/2919 vyhověno a Stanovisko EIA bylo prodlouženo o 5 let, tedy do 16. září 2026 (dále jen „Prodloužení EIA“). Na str. 10 Prodloužení EIA je uvedeno, že „[v] rámci předložených podkladů byla doložena i rentgenová semikvantitativní fázová analýza vzorků čediče z kamenolomu Brniště ze dne 30. 7. 2019, provedená v geochemické laboratoři České geologické služby, v jejímž závěru je uvedeno, že v daných vzorcích nebyly detekovány minerály ze skupiny azbestu. Ve vzorcích byla ověřována možná přítomnost azbestových minerálů dvěma nezávislými metodami. Optický petrografický rozbor ani analýzy rentgenové difrakce nezaznamenaly žádné známky přítomnosti minerálů azbestové skupiny (chrysotil, tremolit, aktinolit, grunerit) ani znaky, které by odpovídaly geologickým podmínkám jejich vzniku.“
44. Následně žalobci a Společnost pro trvale udržitelný život podali dne 17. 9. 2022 žádost o informace v nyní projednávané věci, kterou požadovali:
 - a) poskytnutí (zaslání) kopie celého dokumentu - „rentgenová semikvantitativní fázová analýza vzorků čediče z kamenolomu Brniště ze dne 30.7.2019, provedená v geochemické laboratoři České geologické služby“, včetně všech jeho případných příloh, ve smyslu výše citovaného vyjádření MŽP ze dne 31.8.2022 č. j. MZP/2022/710/3306; a
 - b) poskytnutí (zaslání) kopie celého dokumentu - „odborného posudku z hlediska ochrany ovzduší, jako jednoho z podkladů, na základě kterých Krajský úřad Libereckého kraje, odbor životního prostředí (pod č. j.: KULK 53212/2020/Še, OŽPZ 537/2020/000 dne 17.7.2020) vydal své souhlasné závazné stanovisko“, včetně všech jeho případných příloh, ve smyslu výše citovaného vyjádření MŽP ze dne 31.8.2022 č. j. MZP/2022/710/3306.
45. Dne 17. 10. 2022 reagovalo MŽP na Žádost o informace vyrozuměním o prodloužení lhůty k vyřízení této žádosti, č. j. MZP/2022/040/3738, sp. zn.: ZN/MZP/2022/040/749 z důvodu jeho povinnosti podle § 4 odst. 4 správního řádu oslovit dotčenou osobu v této věci (Kamenolom Brniště) a poskytnout jí možnost se k žádosti o informace vyjádřit. Kamenolom Brniště ve vyjádření vyzval MŽP k odmítnutí Žádosti o informace, neboť k vyhotovení Analýzy vynaložil nemalé finanční prostředky a tato Analýza obsahuje citlivé informace a know-how.
46. K Žádosti o informace MŽP dne 16. 11. 2022, pod č. j. MZP/2022/040/3475, sp. zn.: ZN/MZP/2022/040/749 sdělilo, že k bodu a) bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, a že dokumentem požadovaným pod bodem b) nedisponuje, přičemž doporučilo žadatelům obrátit se na příslušný krajský úřad.
47. Soud o věci uvažil následovně.
48. Právo na informace o životním prostředí je základním právem, které je zakotveno jak na mezinárodní úrovni (např. Aarhuská úmluva), tak na úrovni národní v zákoně č. 123/1998 Sb. Tento právní rámec zaručuje občanům přístup k informacím týkajícím se životního prostředí, což je považováno za jednu z hlavních podmínek pro efektivní ochranu životního prostředí.
49. Zákon č. 123/1998 Sb. upravuje [obdobně jako zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších o předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“)] výjimky z povinnosti správních orgánů poskytnout informace. Tyto výjimky jsou v rámci zákona č.

123/1998 Sb. obsaženy v § 8, a to předně obligatorní výjimky (odst. 1) a následně výjimky fakultativní (odst. 2). V rámci fakultativních výjimek je třeba posoudit zájem veřejnosti na poskytnutí informace oproti důvodu pro odepření – posouzení proporcionality je zde tedy nezbytné. U obligatorních důvodů (kdy je ochrana určitých zájmů absolutní) není potřeba v obecné rovině posuzovat proporcionalitu, jelikož zákon nařizuje neposkytnutí informací bez možnosti vyvážení s jinými zájmy (toto ovšem s výjimkou uvedenou v § 8 odst. 9 zákona č. 123/1998 Sb., dle kterého „[j]de-li o žádost o poskytnutí informace o emisích vypouštěných nebo vyzařovaných do životního prostředí, nelze použít důvody odepření zpřístupnění informace uvedené v odstavci 1 písm. b) a d) a v odstavci 2 písm. a) a b).“).

50. Soud pro přehlednost předně vypořádal žalobní námitky vztahující se k důvodu obligatorní výjimky z povinnosti poskytnout informace a až následně námitky vztahující se k důvodu výjimky fakultativní.

Obligatorní důvod odepření informace dle § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 123/1998 Sb.

51. Dle § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 123/1998 Sb. „[o]depřeno bude zpřístupnění informace, pokud je vylučují předpisy [...] o ochraně obchodního tajemství.“
52. Dle § 8 odst. 4 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb. „[p]orušením obchodního tajemství není zpřístupnění informace označené za obchodní tajemství, pokud se požadovaná informace týká působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí, [...]“.
53. Dle § 8 odst. 9 zákona č. 123/1998 Sb. „[j]de-li o žádost o poskytnutí informace o emisích vypouštěných nebo vyzařovaných do životního prostředí, nelze použít důvody odepření zpřístupnění informace uvedené v odstavci 1 písm. b) a d) a v odstavci 2 písm. a) a b).“
54. Dle § 504 OZ „[o]bchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastníky zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.“
55. Žalovaný a MŽP odepřeli žalobcům poskytnutí Analýzy z důvodu ochrany obchodního tajemství, kdy jednotlivé pojmové znaky obchodního tajemství vymezilo MŽP na str. 3 prvostupňového rozhodnutí a stručně rovněž k rozkladové námitce žalobců na str. 4 napadeného rozhodnutí.
56. Soud předesílá, že z hlediska soudního přezkumu představují rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jeden celek (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56).
57. Třetí žalobní námitkou žalobci rozporovali podřazení Analýzy pod obchodní tajemství ve smyslu § 504 OZ. Jak uvádí odborná komentářová literatura, má-li se jednat o obchodní tajemství, musí být splněno kumulativně všech šest znaků definujících obchodní tajemství (tj. skutečnosti konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné, v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné, související se závodem a odpovídajícím způsobem utajované vlastníkem v jeho vlastním zájmu). Pokud jeden ze znaků absentuje, o obchodní tajemství se nejedná.
58. Soud poznamenává, že obchodní tajemství je věcí v právním smyslu, tedy absolutním majetkovým právem působícím erga omnes, postavení žalobců ani jiných subjektů vůči majiteli obchodního tajemství nemůže z požadovaných informací učinit obchodní tajemství. Tento závěr plyne již jen ze systematického zařazení ustanovení upravujícího obchodní

tajemství v § 504 občanského zákoníku do hlavy IV. občanského zákoníku (OZ) – Věci a jejich rozdělení, Dílu 2 – Rozdělení věcí.

59. Obchodním tajemstvím mohou být pouze „skutečnosti“, tj. „informace“ vykazující pojmové znaky obchodního tajemství. To především znamená, že předmětem ochrany obchodního tajemství ve smyslu komentovaného ustanovení zásadně není určitý dokument (např. Analýza) jako celek, nýbrž toliko skutečnosti (informace) v dokumentu uvedené, které splňují pojmové definiční znaky stanovené zákonem (srov. např. rozsudek NSS č. j. 2 As 27/2007-87 aj.).
60. MŽP v prvostupňovém rozhodnutí k jednotlivým pojmovým znakům obchodního tajemství (krom obecné definice obchodního tajemství a citace právní úpravy) toliko uvedlo:
 - a) ke znaku konkurenční významnosti: „[i]nformace obsažené v analýze jsou nepochybně konkurenčně významné. Přesná specifikace minerálů a jejich množství obsažených v těženém kameni vypovídá o jeho vlastnostech a kvalitě. Za stavu, kdy je stavební kámen předmětem obchodní činnosti soukromého subjektu, je informace o přesném složení konkurenčně významná. Subjekty působící na trhu by mohly tuto informaci využít ve svých obchodních vztazích, ať již v nastavení cenové politiky či při jednání s obchodními partnery (a to i s obchodními partnery dotčené osoby).“
 - b) ke znaku určitelnosti: „[P]odmínka určitelnosti skutečnosti je jejím vyjmenováním splněna.“
 - c) ke znaku ocenitelnosti: „a je rovněž ocenitelná, neboť její zpřístupnění by bylo způsobilé ovlivnit hospodářské výsledky společnosti. Informace je zneužitelná subjekty působícími na trhu, které díky této informaci mohou přizpůsobit svou cenovou politiku a mohou informaci využít i v jednání se svými klienty a partnery“
 - d) ke znaku běžné nedostupnosti v příslušných obchodních kruzích: „[v] příslušných obchodních kruzích není předmětná skutečnost běžně dostupná.“
 - e) ke znaku souvislosti se závodem: „[u]vedená skutečnost zjevně souvisí se závodem (těžba kamene a jeho prodej jsou předmětem podnikatelské činnosti dotčené osoby), [...]“
 - f) ke znaku zajištění utajení odpovídajícím způsobem vlastníkem v jeho vlastním zájmu: „a je rovněž ocenitelná, neboť její zpřístupnění by bylo způsobilé ovlivnit hospodářské výsledky společnosti. Informace je zneužitelná subjekty působícími na trhu, které díky této informaci mohou přizpůsobit svou cenovou politiku a mohou informaci využít i v jednání se svými klienty a partnery. Naplněn je i subjektivní znak obchodního tajemství – zajištění utajení ze strany dotčené osoby, která činí kroky k zachování utajení informací.“
61. V rámci napadeného rozhodnutí poté žalovaný stručně doplnil, že „předmětem analýzy je stavební kámen, který je předmětem obchodování dotčené osoby. Informace o přesném složení tohoto obchodního artiklu obsažené v analýze financované dotčenou osobou je obchodním tajemstvím dotčené osoby. Zpřístupnění informace je způsobilé subjektům působícím na trhu zajistit konkurenční výhodu.“
62. Má-li rozhodnutí dostat požadavkům kladeným na přezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu, musí správní orgán náležitě a vyčerpávajícím způsobem odůvodnit, jaké konkrétní informace v požadovaném (a plně nebo částečně odepřeném) dokumentu (v daném případě Analýze) považuje za obchodní tajemství a uplatňuje u nich ochranu ve smyslu § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 123/1998 Sb. To především znamená, že povinný subjekt musí v odůvodnění svého rozhodnutí ve vztahu ke každé odepřené informaci objasnit, v čem

konkrétně spatřuje naplnění všech znaků legální definice obchodního tajemství (viz obdobně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2007, č. j. 2 As 27/2007 – 87, ze dne 27. 3. 2008, č. j. 7 As 24/2007 – 106 či ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 As 155/2015 - 195). Pokud by soud sám přezkoumal nepřezkoumatelné rozhodnutí správního orgánu, nutně by tak zatížil totožnou nepřezkoumatelností i své vlastní rozhodnutí. Z uvedeného je tedy zřejmé, že otázka přezkoumatelnosti předchozích správních rozhodnutí musí nutně předcházet právnímu posouzení věci samé (věcných námitek).

63. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména tehdy, jestliže správní orgán neuvede konkrétní důvody, o něž se jeho rozhodnutí opírá (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006–63, č. 1112/2007 Sb. NSS) nebo se nevypořádá se všemi odvolacími námitkami (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008–71). Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007–84, „[z] odůvodnění rozhodnutí musí být zřejmé, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů.“ Požadavek přezkoumatelnosti odůvodnění správního rozhodnutí však neznamená, že je správní orgán povinen jednotlivě reagovat na každé dílčí tvrzení účastníka řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014–43). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je namístě jen tehdy, pokud správní orgán opomene podstatnou námitku účastníka řízení vypořádat zcela (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012–45, a ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016–64). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nedostatek důvodů nelze zhojit ve vyjádření k žalobě (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008–71 či ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 As 110/2008–99).
64. Prvostupňový orgán se ve svém rozhodnutí sice obecně zabýval jednotlivými znaky obchodního tajemství, jejich vymezením a částečně i jejich stručnou aplikací, nicméně učinil tak souhrnně ve vztahu k celému dokumentu (Analýze), a nikoli ve vztahu k druhovému, resp. typovému vymezení údajů či informací, které mohou pojmové znaky obchodního tajemství potenciálně naplňovat. Nadto, jak vyplývá z bodu 60 tohoto rozsudku shora, některé pojmové znaky obchodního tajemství MŽP „odůvodnilo“ pouhým konstatováním o jejich naplnění (viz znaky b) či d)), aniž by bylo byt jen v hrubých obrysech zřejmé, jak k těmto závěrům MŽP dospělo. Žalovaný v napadeném rozhodnutí k naplnění jednotlivých znaků obchodního tajemství ničeho konkrétního nedoplnil.
65. Odůvodnění rozhodnutí, v němž je poskytnutí požadovaných informací plně nebo částečně odepřeno, nelze formulovat paušálním odkazem na ustanovení § 504 OZ, pouze zrekapitulovat znaky obchodního tajemství a připojit obecné závěry, ze kterých není konkrétně zřejmé, zda a jak se povinný subjekt se všemi dotčenými skutečnostmi ve vztahu k jednotlivým typům informací zabýval. Při výkladu a aplikaci ustanovení zákona, na základě kterého dochází k omezení ústavně zaručeného práva, není možné požadavek na precizní zdůvodnění označit za nepřípustný formalismus.
66. Jak vymezil zdejší soud již v rozsudku ze dne 29. 4. 2019, č. j. 9 A 113/2016–41: „je-li v dokumentu obchodní tajemství (nebo alespoň zčásti) obsaženo, je z praxe zřejmé, že obchodní tajemství tvoří ve většině případů jen část určitého dokumentu. Povinný subjekt tedy v souladu s § 12 informačního zákona může poskytnout žadateli ty části dokumentů, z nichž eliminuje (většinou anonymizací) ty části či pasáže, které mají povahu obchodního tajemství. Takto povinný

subjekt postupuje i v případě, kdy poskytnutý text bude anonymizován tak výrazně, že se jeho poskytnutá část může jevit jako nesrozumitelná“.

67. Městský soud dospěl k závěru, že žalovaný ani prvostupňový orgán shora vymezeným požadavkům na odůvodnění napadeného (i prvostupňového) rozhodnutí nedostáli, když druhově ani typově nevymezili a náležitě neodůvodnili, jaké údaje či informace (popř. skupiny údajů či informací) z požadovaného dokumentu (Analýzy vzorků čediče z dobývacího prostoru) mají naplňovat pojmové znaky obchodního tajemství Kamenolomu Brniště. Takové odůvodnění napadeného (a prvostupňového) rozhodnutí považuje městský soud za zcela nedostatečné, a tedy v této části nepřezkoumatelné.
68. Jak soud již uvedl shora, obchodním tajemstvím mohou být pouze „skutečnosti,“ tj. „informace“ vykazující pojmové znaky obchodního tajemství. To především znamená, že předmětem ochrany obchodního tajemství zásadně není určitý dokument jako celek, nýbrž toliko skutečnosti (informace) v dokumentu uvedené, které splňují pojmové definiční znaky stanovené zákonem. I pokud by tedy správní orgán dospěl k závěru, že Analýza vzorků čediče nějaké informace naplňující znaky obchodního tajemství skutečně obsahovala, bylo jeho povinností dokument poskytnout a část obsahující obchodní tajemství anonymizovat.
69. Při posuzování práva na svobodný přístup k informacím, tedy práva informace svobodně vyhledávat, daného ústavním pořádkem, je nezbytné postupovat pomocí obvyklých interpretačních postupů a v souladu s principem vyjádřeným právní tezí *in dubio pro libertate* omezení žádané informace posoudit v nezbytné míře. Jinými slovy – rozsah omezení a výluky informační povinnosti je nezbytné interpretovat restriktivně.
70. Související *čtvrtou žalobní námitku* žalobci namítali, že i pokud by hypoteticky analýza vzorků čediče mohla být předmětem obchodního tajemství, byla by naplněna výjimka z výjimky, dle které nelze použít důvody odepření zpřístupnění informace, jde-li o žádost o poskytnutí informace o emisích vypouštěných nebo vyzařovaných do životního prostředí nebo týká-li se požadovaná informace působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí (§ 8 odst. 4 písm. a) a § 8 odst. 9 zákona č. 123/1998 Sb.).
71. Stran povinnosti zpřístupnit informace chráněné obchodním tajemstvím, tj. týká-li se požadovaná informace působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí, se tato výjimka vztahuje na provozní vlivy, tj. emise nebo jiné působení provozní činnosti na životní prostředí, nikoli na všechny informace týkající se provozní činnosti. V posuzovaném případě se soud zcela ztotožnil s úvahou žalobců, dle které je i negativní informace informací. Pokud tedy sám žalovaný uvedl, že součástí Analýzy je posouzení uvolňování azbestových částic do okolního prostředí, lze konstatovat, že jde o informace o emisích vypouštěných do životního prostředí, bez ohledu na to, zda toto vypouštění bylo či nebylo shledáno. Uvedené je plně aplikovatelné i na působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí, tj. pokud Analýza obsahuje uvedené informace, je irelevantní, zda je výsledkem Analýzy shledáno působení na životní prostředí např. ve smyslu ohrožení azbestovými vlákny či nikoliv.
72. Pokud tedy správní orgán v rámci nového posouzení věci, vázán právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku, opětovně dospěje k závěru, že požadovaný dokument (Analýza) obsahuje pasáže, které mají povahu obchodního tajemství, a tento závěr náležitě odůvodní, bude poté jeho povinností i nové posouzení výjimek z obligatorních důvodů pro odepření požadované informace, a to opět ve smyslu závazného názoru soudu nyní vysloveného.

Fakultativní důvod odeprání informace dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb.

73. Dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb., „[z]přístupnění informace může být rovněž odepráno, pokud byla povinnému subjektu předána osobou, která k tomu nebyla podle zákona povinna a nedala předchozí písemný souhlas k zpřístupnění této informace, [...]“
74. Dle § 9a odst. 4 zákona EIA „[p]latnost stanoviska je 7 let ode dne jeho vydání. Platnost stanoviska příslušný úřad na žádost oznamovatele prodlouží o 5 let, a to i opakovaně, pokud nedošlo ke změnám podmínek v dotčeném území nebo poznatků a metod posuzování, v jejichž důsledku by záměr mohl mít dosud neposouzené významné vlivy na životní prostředí. Žádost o prodloužení platnosti stanoviska musí být podána před jejím uplynutím; platnost stanoviska neuplyne, dokud není žádost vyřízena. Součástí žádosti o prodloužení platnosti stanoviska je podklad obsahující popis aktuálního stavu dotčeného území včetně souhrnu změn oproti stavu v době vydání stanoviska. Dojde-li ke zrušení rozhodnutí v navazujícím řízení v prvním stupni podle odstavce 3 věty třetí, má se za to, že platnost stanoviska neuplyne dříve než 60 dnů po dni, kdy ke zrušení takového rozhodnutí došlo.“
75. Dle § 9a odst. 4 zákona EIA, ve znění pozdějších předpisů „[p]latnost stanoviska je 7 let ode dne jeho vydání. Platnost stanoviska příslušný úřad na žádost oznamovatele prodlouží závazným stanoviskem o 5 let, pokud nedošlo ke změnám podmínek v dotčeném území nebo poznatků a metod posuzování, v jejichž důsledku by záměr mohl mít dosud neposouzené významné vlivy na životní prostředí. Opakované prodloužení platnosti stanoviska je vyloučeno. Žádost o prodloužení platnosti stanoviska musí být podána před jejím uplynutím; platnost stanoviska neuplyne, dokud není žádost vyřízena. Součástí žádosti o prodloužení platnosti stanoviska je podklad obsahující popis aktuálního stavu dotčeného území včetně souhrnu změn oproti stavu v době vydání stanoviska. Prodloužení platnosti stanoviska spolu s podkladem uvedeným v předchozí větě příslušný úřad zveřejní podle § 16. Dojde-li ke zrušení rozhodnutí v navazujícím řízení v prvním stupni podle odstavce 3 věty třetí, platí, že platnost stanoviska neuplyne dříve než 60 dnů po dni, kdy ke zrušení takového rozhodnutí došlo.“
76. Přestože soud shledal napadené rozhodnutí co do odůvodnění naplnění pojmových znaků obchodního tajemství nepřezkoumatelným, zabýval se i dalšími žalobními námitkami, které bylo možné oddělit a přezkoumat. Žalobci v první žalobní námitce namítali, že k naplnění fakultativního důvodu odeprání informace dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb. nedošlo.
77. Předně je nutno posoudit, zda je Analýza skutečně informací, kterou Kamenolom Brniště předložil MŽP, aniž mu tuto povinnost stanovil zákon. Dle zákona EIA je povinnou náležitostí žádosti o prodloužení stanoviska EIA podklad obsahující popis aktuálního stavu dotčeného území včetně souhrnu změn oproti stavu v době vydání původního stanoviska. Žalovaný v rámci napadeného rozhodnutí argumentuje, „že analýza vzorků těžené horniny není povinnou náležitostí žádosti o prodloužení platnosti stanoviska EIA“.
78. Žalovaný však zcela opomíjí, že zákon EIA se použije zejména k posuzování záměrů uvedených v příloze č. 1 k zákonu EIA. Tato příloha obsahuje 118 záměrů, které ovšem nezahrnují pouze těžební činnosti. Je tak zcela nelogické, aby v zákoně EIA byly jednotlivé podklady nezbytné k posouzení žádosti vymezeny v takové míře konkrétnosti. MŽP v prvostupňovém rozhodnutí na základě obsahu Analýzy k těžené hornině konstatovalo, že „optický petrografický rozbor ani analýzy rentgenové difrakce nezaznamenaly žádné známky přítomnosti minerálu azbestové skupiny (chrysotil, tremolit, aktinolit, grunerit), ani znaky, které by odpovídaly geologickým podmínkám jejich vzniku.“ Z uvedeného je mj. zřejmé, že

předmětná Analýza obsahuje „popis aktuálního stavu dotčeného území“, a je tak podkladem žádosti o prodloužení stanoviska EIA požadovaným v § 9a odst. 4 zákona EIA.

79. Kamenolom Brniště samozřejmě nebyl povinen podat žádost o prodloužení EIA. Obdobnou problematikou se zabýval zdejší soud v rozsudku č.j. 8 A 214/2016-143 ze dne 20. 2. 2020, ve kterém dovodil, že „[ž]alobce dobrovolně podal u žalovaného žádost o autorizaci podle § 17 zákona o obalech. Do té doby zajisté neměl povinnost žalovanému projekt předávat, ale právě podáním žádosti o autorizaci mu tato povinnost vznikla.“ Vzhledem k tomu, že Kamenolom Brniště žádost o prodloužení EIA podal, bylo jeho zákonnou povinností doložit i popis aktuálního stavu dotčeného území (tj. v nyní projednávané věci právě požadovanou Analýzu).
80. Nad rámec shora uvedeného soud poznamenává, že ani samotný prostý nesouhlas s poskytnutím informace ze strany Kamenolomu Brniště nelze sám o sobě vyhodnotit jako dostatečný pro naplnění výjimky z práva na informace. Je totiž třeba posoudit, zda odepření souhlasu se zpřístupněním informace vyžaduje zájem nebo ochrana takové třetí osoby, což MŽP ani žalovaný v napadeném rozhodnutí neprovedli. Jak uvádí odborná literatura, „[p]ředeevším se komentovaný důvod odepření zpřístupnění informací nepoužije vždy, když jde o informaci od třetí (předávající) osoby, ale jen pokud to vyžadují zájmy nebo ochrana této třetí osoby (např. zájem na ochraně zdraví, majetku apod.). Nestačí tedy jen nesouhlasný projev její vůle (bez dalšího).“
81. Soud proto shledal první žalobní námitku důvodnou.
82. Nad rámec vypořádání první žalobní námitky se soud pro úplnost zabýval i *druhou žalobní námitkou*, kterou žalobci namítali jednak nedostatečné provedení testu proporcionality a rovněž nezhojení této vady ani na základě jejich druhé rozkladové námitky.
83. MŽP se testem proporcionality zabývalo ve vztahu k obligatornímu důvodu neposkytnutí informací (spadajících pod ochranu obchodního tajemství) na str. 4 prvostupňového rozhodnutí.
84. Žalobci v rámci bodu 23 žaloby poukazovali na to, že žalovaný neprovedl řádný test proporcionality ve vztahu k fakultativnímu důvodu rozhodnutí o odmítnutí poskytnout požadované informace.
85. Dle ustálené judikatury NSS je správní řízení „ovládáno zásadou jednotnosti řízení. Tato zásada znamená, že řízení představuje jeden celek až do vydání rozhodnutí a pojímá se dohromady (ve svém komplexu). Jako jeden celek jsou vnímána též všechna rozhodnutí vydaná v jednotlivých fázích řízení (srov. např. rozsudek ze dne 15. 3. 2017, čj. 5 Azs 270/2016-39). V zásadě tedy není vyloučeno, aby odvolací správní orgán napravit vady řízení před správním orgánem prvního stupně. Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 12. 10. 2004, čj. 5 Afs 16/2003-56, a rozsudky ze dne 28. 12. 2007, čj. 4 As 48/2007-80, ze dne 26. 3. 2008, čj. 9 As 64/2007-98, či ze dne 29. 11. 2012, čj. 4 Ads 97/2012-66), případné nedostatky odůvodnění prvostupňového rozhodnutí mohou být napraveny druhostupňovým rozhodnutím, jelikož rozhodnutí správních orgánů prvního a druhého stupně tvoří jeden celek. To platí tím spíše, když odvolací orgán vychází ze stejného spisového materiálu, resp. stejných skutkových zjištění jako správní orgán prvního stupně (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2017, čj. 7 Azs 86/2017-33)“ (rozsudek NSS ze dne 7. 3. 2019, č. j. 1 Azs 459/2018-26). Žalovaný byl proto v souladu s rozsudkem NSS ze dne 14. 3. 2013, č. j. 4 As 10/2012-48 „oprávněn provést určité dílčí korekce odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního

stupně, jestliže jinak dojde k závěru, že odůvodnění odvoláním napadeného rozhodnutí není v rozporu s právními předpisy a je správné. V této souvislosti je přitom třeba zdůraznit, že z hlediska soudního přezkumu tvoří rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jeden celek (viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003–56, publikováno pod č. 534/2005 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 12. 2007, č. j. 4 As 48/2007–80).“

86. Pokud jde o námitku nedostatečného provedení testu proporcionality, žalovaný na str. 3 napadeného rozhodnutí konstatoval, že „[p]opis vážení konkurujících si veřejných zájmů je v napadeném (tj. v prvostupňovém – pozn. soudu). rozhodnutí obsažen.“ Uvedené tvrzení je však pravdou toliko k důvodu dle § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 123/1998 Sb., tedy odepření zpřístupnění informace, pokud je vylučují předpisy o ochraně obchodního tajemství, což je obligatorním důvodem odepření poskytnutí informace. Ve vztahu k fakultativnímu důvodu odepření zpřístupnění informace dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb., tj. pokud byla povinnému subjektu předána osobou, která k tomu nebyla podle zákona povinna a nedala předchozí písemný souhlas k zpřístupnění této informace, nebyl ani v prvostupňovém, ani v napadeném rozhodnutí test proporcionality proveden. Není podstatné, aby se žalovaný držel formálně jednotlivých kroků testu proporcionality. Algoritmus testu slouží k vymezení úvah, kterými se má orgán poměřující jednotlivá práva zabývat. Nejde o šablonu, kterou je nutné dodržet pod sankcí nepřezkoumatelnosti. V posuzovaném případě se však žalovaný nezabýval posouzením konkurujících si veřejných zájmů v rámci testu proporcionality ani bezformálně.
87. Soud proto vyhodnotil i druhou žalobní námitku jako důvodnou, neboť test proporcionality ve vztahu k důvodu odepření informace dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb. skutečně proveden nebyl.
88. Nad rámec výše uvedeného soud závěrem poznamenává, že v intencích postupu souladného se smyslem a účelem právní úpravy vztahující se k právu na informace podle LZPS a podle informačních zákonů včetně zákona č. 123/1998 Sb. měl povinný subjekt hledat způsoby, které by umožnily žádosti o informace v co možná největším rozsahu vyhovět. Tento názor vyslovil též Ústavní soud, když zdůraznil, že „povinný subjekt má hledat způsoby maximálního vyhovění podané žádosti a nikoliv důvody, jak jejímu vyhovění zabránit“ (srov. nález ÚS z 29. 6. 2021, sp. zn. III. ÚS 3339/20).

VII. Závěr a náklady řízení

89. S ohledem na shora uvedené soud napadené rozhodnutí zčásti pro nepřezkoumatelnost a zčásti pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
90. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci byli plně úspěšní žalobci, kteří mají proto nárok na náhradu nákladů řízení sestávajících ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 6 000 Kč [položka 18 bod 2 písm. a) sazebníku poplatků k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích] a z nákladů na zastoupení podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále též jen „advokátní tarif“), neboť byli v řízení před soudem zastoupeni advokátem. Zástupce žalobců učinil dva úkony právní služby za dva žalobce [převzetí věci a

podání žaloby podle § 11 odst. 1 písm. a), d), § 7 bod 5 ve vazbě na § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] po 2 480 Kč [za zastupování dvou žalobců, sníženo o 20 % podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu] a za každý tento úkon mu náleží režijní paušál ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celkem tak žalobcům na náhradu nákladů za právní zastoupení náleží 11 120 Kč (4 x 2480 + 4 x 300). Za podanou repliku soud žalobcům náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť tato neobsahuje tvrzení přímo se vztahující k řízení dle zákona č. 123/1998 Sb., nýbrž k účastenství v řízení o prodloužení EIA. Jelikož zástupce žalobců ani na výzvu soudu nedoložil, že je plátcem DPH, soud při rozhodování o nákladech řízení vyšel z toho, že plátcem této daně není. Celkem tedy činí náhrada nákladů řízení částku 17 120 Kč, kterou je žalovaný povinen uhradit žalobcům k rukám jejich právního zástupce do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty

k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 19. prosince 2025

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu